

NOVA NORMATIVA PER A LA SEGURETAT SOCIAL

Increment de les cotitzacions, pensions mínimes de jubilació, possibilitat de treballar fins als 72 anys, prestacions per tenir fills i baixa per al pare, entre d'altres novetats. La proposta de llei de la CASS modernitza el sistema i implica el Govern en el finançament.

La proposició de llei de la CASS planteja elevar la cotització fins al vint per cent

La previsió és que la parapública ingressi 19 milions d'euros més per garantir així la viabilitat del sistema

Pietat Martín Vivas
Andorra la Vella

La comissió parlamentària creada específicament per elaborar una nova llei de la Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS) ha acabat la feina. El text elaborat amb el consens de les tres forces polítiques amb presència al Consell General, que es va presentar ahir, recull un seguit de novetats, com ara l'afiliació obligatòria, més prestacions i l'ampliació del temps de cobertura. També s'hi preveu un increment de les cotitzacions i una major implicació del pressupost de l'Estat en els comptes de la parapública. Tot plegat, amb l'objectiu "de garantir a mitjà termini la viabilitat del sistema de la Seguretat Social", segons Esteve López, un dels consellers socialdemòcrates que ha treballat en la proposició.

El nou text proposa que la cotització s'elevi des del 18 per cent actual fins al 20. Aquesta puja suposa que l'assalariat passarà de pagar un 5 per cent de l'aportació a la CASS a un 5,5, mentre que la major part de l'increment l'haurà d'assumir l'empresari, que en lloc del 13 per cent actual ha de fer-se càrrec del 14,5. La comissió ha calculat que la parapública rebrà 19 milions més d'euros pel canvi del percentatge de cotització. El repartiment de diners que preveu la proposició de llei, que encara pot ser objecte de modificacions, estableix que el 10 per cent dels ingressos es destinin al finançament de la branca general que cobreix les prestacions de salut i l'altre 10 per cent serveixi per abonar les pensions de jubilació.

El Govern ha de pagar

López va explicar que les noves prestacions familiars que inclou la proposició "seran finançades via pressupost del Govern", de la mateixa manera que les pensions no contributives dels jubilats que no han cotitzat mai, "per donar garantia al futur de les pensions", ja que s'estima que la CASS s'estalviarà set milions d'euros que ara ha de pagar. El conseller del PS va remarcar que aquest nou sistema de finançament "s'ha de traduir en un increment important dels fons de reserva", ja que en cas que "la branca de malaltia tingui dèficit també l'ha de cobrir el pressupost del Govern".

El termini previst perquè aquesta normativa estigui en vigor acaba a principi del 2009.

Mariona González, Lurdes Font, Jordi Jordana, Esteve López i Joan Albert Farré minuts abans de presentar la proposta.

DAVID RAMOS

LES MILLORES DE LA PROPOSTA

- ✓ La cotització augmenta fins al 20 per cent
- ✓ La jubilació es pot endarrerir fins als 72 anys
- ✓ Es fixen pensions mínimes de jubilació
- ✓ Els pares poden agafar 15 dies de baixa
- ✓ Pensions per tenir un fill per a famílies sense recursos
- ✓ Més temps de cobertura en cas de no tenir feina

Més cobertura si es perd la feina

El text elaborat pels parlamentaris Jordi Jordana, Esteve López, Lurdes Font, Joan Albert Farré i Mariona González estableix una ampliació del període de cobertura per als assegurats que perden la feina, que se situa d'acord amb les millores introduïdes a les mesures socials urgents aprovades el 7 d'abril del 2006, que quedaran derogades quan es pugui aplicar la llei. La consellera centrista Lurdes Font va explicar que la normativa estableix que les persones que pateixin un accident o una malaltia i que no estiguin treballant tindran cobertura en funció del temps que hagin cotitzat. Així, qui hagi estat afiliat a la CASS sis mesos rebrà les prestacions fins a un màxim de 60 dies, si la cotització arriba als 36 mesos la

Les persones sense feina que hagin cotitzat un mínim de 6 mesos rebran prestacions durant un màxim de 60 dies

cobertura s'estén fins als 90 dies, i a partir dels tres anys cotitzats el màxim de temps en què es pot rebre cobertura segons aquesta proposta és de 120 dies.

Font va assenyalar que la proposició de llei preveu, a més, equiparar els drets dels assalariats i els de les persones que treballen per compte propi, i preveu la possibilitat que els assegurats que no arribin al salari mínim "puguin completar la seva cotització per tenir dret a cobertura i prestacions". I pel que fa a la data d'inici del reemborsament, va indicar que quan es tracti d'un accident laboral o d'una malaltia professional es cobrarà des del primer dia, mentre que en la resta de casos caldrà un mínim de cotització.

Així ho va explicar un dels representants liberals a la comissió, Jordi Jordana, que va comentar que "el text hauria d'entrar a tràmit parlamentari al juny, llavors vindria el període d'esmenes i treball en comissió perquè es pugui aprovar entre l'octubre i el desembre", i va precisar que tot i que cada partit pot plantejar modificacions via esmena, la voluntat és que no n'hi hagi gaires "i que el text consensuat no quedi igualit". El parlamentari va destacar que la llei no entrarà en vigor fins un any després de l'aprovació "perquè la CASS es pugui adaptar als canvis i es puguin elaborar els reglaments". També s'estableix un termini transitori en el cas de l'afiliació, ja que les persones que ara no cotitzen a la parapública "ho han de fer obligatòriament, però tenen tres anys per fer-ho".

NOVA NORMATIVA PER A LA SEGURETAT SOCIAL

La jubilació es pot retardar fins als 72 anys i les mestresses podran cotitzar

■ Els pensionistes afiliats durant vint anys cobraran almenys la meitat del salari mínim ■

P. M. Vivas

Andorra la Vella

Algunes de les novetats més importants que planteja el nou text per regular la Seguretat Social estan relacionades amb la jubilació. I d'entre aquestes innovacions destaca la possibilitat que els assegurats retardin l'edat de deixar de treballar fins a un màxim dels 72 anys, "fet que comportarà que la pensió s'incrementarà en funció d'uns criteris tècnics", segons va explicar la consellera socialdemòcrata Mariona González. La proposta legislativa també preveu l'opció contrària, és a dir, que aquells afiliats que hagin cotitzat durant 40 anys puguin triar la pensió anticipada abans de complir els 65 anys. La parlamentària va precisar que en aquest cas "hi haurà uns decrements en l'import segons criteris encara no determinats".

El text també dona resposta a una vella reclamació, que les

La frase

"Es crea un règim especial per a les persones que vulguin assegurar només la jubilació"

Esteve López
Conseller del PS

mestresses de casa puguin cobrar jubilació. Per a aquest cas, "es crea un règim especial al qual poden acollir-se tots les

La frase

"Per cobrar jubilació s'ha d'haver cotitzat un any per evitar que hi hagi pensions d'un euro"

Mariona González
Consellera del PS

persones no assalariades i que són beneficiàries d'un altre afiliat, com ara les mestresses de casa, i que vulguin assegurar no-

més la jubilació, i així poden tenir la seva pensió, per la qual cosa han de cotitzar un 10 per cent del salari mínim de l'any anterior", va indicar el conseller Esteve López.

González va remarcar que les novetats també suposen que es fixin pensions mínimes de jubilació, de manera que les persones que hagin cotitzat 20 anys cobraran almenys la meitat del salari mínim, que s'incrementarà en un 2,5 per cent per cada dotze cotitzacions més. I si l'afiliació a la CASS s'ha prolongat durant 40 anys el jubilat rebrà almenys l'equivalent al salari mínim.

Finalment, la proposició de llei estableix que "per cobrar una pensió de jubilació s'ha d'haver cotitzat un mínim d'un any per evitar que hi hagi pensions d'un euro o un euro i mig, ja que costa més la gestió", i a més en el cas dels assegurats que hagin estat poc temps afiliats "es capitalitza l'import total i no es faran pagaments periòdics", va dir.

Les novetats

JUBILACIÓ ALS 72 ANYS

Els assegurats que vulguin treballar després

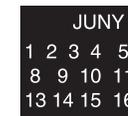
dels 65 anys poden endarrerir la data fins al límit dels 72 anys. I si es volen jubilar abans de l'edat habitual ho poden fer si han estat cotitzant a la CASS durant 40 anys.

MESTRESSES AMB PENSIO

La proposta crea un règim especial que

permet a les persones no assalariades cotitzar un 10 per cent del sou mínim per cobrar pensió de jubilació, que s'adapta a les mestresses de casa beneficiàries d'un altre assegurat.

COTITZACIÓ D'UN ANY

Els assegurats que hagin cotitzat menys d'un

any a la Seguretat Social no tindran dret a rebre pensió de jubilació i en el cas d'afiliació durant pocs anys es capitalitzarà l'import a abonar i es pagarà en una única vegada.

NOVA NORMATIVA PER A LA SEGURETAT SOCIAL

Baixa de quinze dies per als pares i ajuts familiars per tenir més d'un fill

El text inclou una paga única del 50% del salari mínim en el moment del part o adopció

P. M. Vivas
Andorra la Vella

El reconeixement del paper social de la família ha estat un dels elements que s'ha tingut en compte a l'hora de renovar la normativa de la CASS i per això s'ha creat una tercera branca anomenada de prestacions familiars, que haurà de sufragar el Govern a través del pressupost i de la qual no s'ha fet un càlcul sobre el que pot representar. Aquesta novetat es concreta en la concessió d'una pensió mensual a les famílies per tenir fills a càrrec, que s'abona per a cadascun dels fills a partir del segon i que correspondrà al 10 per cent del salari mínim –s'abonarà fins que arribi als 18 anys o als 25 si és estudiant–. La segona modalitat d'ajut és l'abonament d'una paga única equivalent a la meitat del salari mínim en el moment del naixement o l'adopció.

Per rebre aquestes ajudes és igual que el fill sigui biològic o adoptat i es fixen uns criteris econòmics per accedir-hi. El límit d'ingressos al nucli familiar és d'una vegada i mitja el salari mitjà cotitzat a la CASS l'any anterior, fet que, segons va indicar Mariona González, suposaria ara un sostre d'ingressos d'uns 2.600 euros. Aquesta quantitat màxima de retribucions s'incrementa en un 15 per cent per cada fill de més que hi hagi a la llar dels sol·licitants.

L'atenció a la família es completa amb la creació de la baixa per al pare, que tindrà dret a quinze dies quan tinguin un fill. Aquest període "el podran agafar en el moment del part o al final de la baixa maternal –per poder allargar el temps fins que se'l porta a la guarderia–", va indicar Lurdes Font. A més, el reemborsament de les baixes i prestacions per maternitat es manté en el 100 per cent, tal com fixaven les mesures urgents.

Repartiment de la viduïtat

La nova llei estableix que les vídues cobraran almenys un 40 per cent del salari mínim quan el cònjuge hagi cotitzat vint anys. "S'introdueix la novetat que, si hi ha diversos cònjuges del difunt, la pensió es reparteixi sem-

DAVID RAMOS

La direcció de la CASS avaluarà el text

El president i la directora de la parapública, Francesc Gran i Joaquina Sol, van ser els primers a rebre ahir al matí, com mostra la fotografia, la proposta de llei que ha redactat la comissió parlamentària. I és que abans d'entrar el text a tràmit la CASS ha d'estudiar-ho "per avaluar la viabilitat tècnica i econòmica de les iniciatives. Això pot representar que s'hi hagin

d'introduir alguns matisos i, fins i tot, més prestacions, perquè potser ens hem quedat curts", va destacar el liberal Jordi Jordana.

L'informe que han de fer els màxims responsables de la Seguretat Social tindrà en compte el text que els van lliurar ahir i també l'estudi que s'ha encarregat respecte de l'estat de les pensions, que ha fet el professor Adolfo Jiménez.

Les frases

"La CASS n'ha d'avaluar la viabilitat tècnica i econòmica. Això pot significar que s'hi hagin d'introduir matisos o més prestacions"

Jordi Jordana
Conseller del PLA

"Si hi ha diversos cònjuges del difunt, la pensió es reparteix sempre que l'últim tingui el 50% de la pensió garantida"

Joan Albert Farré
Conseller del PLA

"Quan l'acte mèdic sigui igual o superior a 70 euros, només s'haurà de pagar la part no reemborsable, és a dir, el 25 per cent"

Lurdes Font
Consellera de CDA+Segle 21

pre que l'últim tingui el 50 per cent de la pensió garantida", segons va anunciar el conseller del PLA Joan Albert Farré. Pel que fa als orfes, va indicar que es fixa que almenys cobraran el 30

per cent del salari mínim i que si han perdut els dos progenitors es duplicarà l'import. Tant vídues com orfes mantenen els augmentos de pensions derivats de les mesures urgents.

Finalment, des de la comissió es va remarcar que en aquesta llei s'hi poden trobar mancances, tot i que van recordar que encara cal una llei d'atenció social independent de la de la CASS.

En els actes mèdics de més de 70 euros es pagarà només el 25 per cent

La comissió que ha elaborat la llei de la seguretat social ha previst una modificació en el pagament dels actes mèdics. Es manté el sistema actual pel que fa als accidents de treball i a les hospitalitzacions, és a dir, no pagar més que la part que la Seguretat Social no retorna i, "com a novetat, quan l'acte mèdic sigui igual o superior a 70 euros només s'haurà de pagar la part no reemborsable, és a dir, el 25 per cent", va destacar Lurdes Font. La parlamentària centrista va afegir que, a més, es preveu que determinats col·lectius tinguin dret, sense haver de fer cap petició, a cobertura total, com ara orfes, jubilats o persones sense recursos.

El director de la parapública deixarà de ser nomenat pel Govern

Les modificacions que incorpora la proposta legislativa també afecten el funcionament de la parapública. En concret, el consell d'administració de la CASS, al qual, segons els membres de la comissió, se li vol donar més importància. Per aquest motiu tindrà, entre d'altres atribucions, el nomenament del director de la parapública –que fins ara feia el Govern– i també haurà d'emetre informes previs abans que l'executiu prengui determinades decisions. A més, es derogarà el rang de llei dels reglaments actuals per permetre modificar amb més agilitat els textos que inclouen les nomenclatures dels actes mèdics o noves especialitats.

Editorial

Grans avenços a la Seguretat Social

Els tres grups parlamentaris van presentar ahir els trets bàsics de la nova llei de la CASS, que modernitza de manera considerable la situació de la Seguretat Social. Un dels punts clau és l'augment de les cotitzacions. Es passa de pagar del 18 al 20 per cent i d'aquest increment tres quartes parts l'assumeix l'empresari i el treballador només passa a pagar un 0,5% més, o sigui que els assalariats abonaran el 5,5%. Aquesta iniciativa es preveu que entri en vigor el 2009 i és necessària per fer front al problema del fons de pensió, ja que amb la realitat actual el sistema és inviable a mitjà termini.

La major part de les mesures que preveu la nova llei són força positives. La parapública deixa de carregar amb la rèmor dels set milions d'euros de les pensions no contributives, s'amplien de manera molt substancial els dies de cobertura sanitària per als assalariats que perden la feina, es permetrà cotitzar per a la vellesa les mestresses de casa o es garanteix una pensió igual al salari mínim per a tothom que

hagi cotitzat quaranta anys. A més, es crea un permís de paternitat de quinze dies i les cotitzacions inferiors a un any no comportaran drets a cobrar vellesa.

El sistema necessita un gir important perquè el funcionament de la parapública està encara regulat per alguns conceptes instaurats en la creació de l'ens, el 1968. Hi haurà ciutadans que considerin que es podia anar més enllà en els canvis, però en general cal estar satisfets de les noves regles del joc en què l'Estat passa a assumir bona part dels compromisos socials que fins ara tenia la CASS. Un aspecte important és el manteniment de situacions que actualment afavoreixen l'afiliat, com ara la lliure elecció de metge. També s'incorpora la possibilitat, per a aquell que ho desitgi, de treballar amb cotització fins al 72 anys. Les estructures de funcionament de la Seguretat Social feia molt temps que reclamaven un gir d'aquest tipus i cal felicitar els grups parlamentaris per haver estat capaços de consensuar un text que, en principi, sembla aportar importants millores.